

รายงานการจัดการองค์ความรู้

เรื่อง

การตั้งโจทย์วิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

30 เมษายน 2556

บทที่ 3

บทสรุปเรื่อง

การตั้งโจทย์วิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชน

เทคนิคในการสำรวจรวมความต้องการของชุมชนจากการระดมความรู้ของคณะทำงานด้านงานวิจัยหลาย ๆ ครั้งแล้วสามารถสรุปข้อมูลเพื่อการตั้งโจทย์วิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชน ดังนี้

3.1 ช่องทางที่ได้มาของโจทย์วิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชน

3.1.1 นักวิจัยต้องเข้าไปหาโจทย์ปัญหาในท้องถิ่นจากแหล่งต่างๆ ได้แก่

- ผู้นำชุมชน
- ผู้นำศาสนา
- ศิษย์เก่า
- ชาว/ประเพณี/สื่อ
- พัฒนาการอำเภอ และพัฒนาการจังหวัด
- การสังเกตและรวบรวมปัญหาในชุมชนโดยนักวิจัยออกไปสู่ท้องถิ่น
- ข้อมูลสถิติแห่งชาติ หรือข้อมูลด้านสารสนเทศต่าง ๆ

3.1.2 นักวิจัยควรนำโจทย์จากแหล่งปัญหาและจากการสังเกตของนักวิจัยที่เข้าใจปัญหามาพิจารณา และ (นักวิจัย) ต้องรวบรวมปัญหา เพื่อตั้งโจทย์งานวิจัยให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการในชุมชน ดังนั้นจึงสรุปกิจกรรมในการจัดการความรู้ได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

3.1.2.1 กิจกรรมเกี่ยวกับ “การค้นหาความรู้” คณะทำงานสาขาวิชาฟิสิกส์ เคมี และชีววิทยา ได้รวมตัวกันเพื่อนำโครงการตัวอย่างมาประกอบการสร้างองค์ความรู้ให้เกิดการนำโจทย์วิจัยที่สนองความต้องการของชุมชนโดยแท้จริงจึงได้นัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อระดมพลังสมองจากประสบการณ์ของอาจารย์ที่เคยทำงานวิจัยด้านต่าง ๆ รวมกันเป็น

3.1.2.2 กิจกรรมเกี่ยวกับ “การเสาะหาหัวข้อโจทย์วิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชน” หลังจากการสำรวจความต้องการของชุมชน นักวิจัยจะต้องอาศัยเทคนิคการเสาะหาเพื่อตั้งโจทย์วิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชน โดยนักวิจัย ผู้ร่วมวิจัย และผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องบูรณาการกับองค์ความรู้และเทคโนโลยี เพื่อตั้งโจทย์วิจัยในการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับหน่วยงานแหล่งทุนทั้งในและต่างประเทศ โดยนักวิจัยต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- รวบรวมข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนความรู้จากนักวิจัย และจากการสำรวจความต้องการของชุมชน มาทำการพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ ศึกษาปัญหาจากแหล่งข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อสรุปโจทย์วิจัยในการพัฒนาชุมชน

- การแลกเปลี่ยนความรู้จากนักวิจัย และผู้มีประสบการณ์จากการประชุมสัมมนา การพบปะนัดหมายในโอกาสต่างๆ ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการนิเทศศึกษาศาสตร์ศึกษา

การประชุมกลุ่มย่อยในการ “การตั้งโจทย์วิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน” ณ SC 1306

การประชุม Km ครั้งที่ 4 (29 เมษายน 2556)

- นักวิจัยและผู้ที่ได้รับผลกระทบควรประชุมหารือร่วมกัน เพื่อให้ได้โจทย์วิจัยที่ตรงกับความ ต้องการชุมชนจากการดำเนินการข้างต้นแล้วควรได้รายละเอียดจากผู้ที่ได้รับผลกระทบอยู่ในทีมด้วยจะทำให้ นักวิจัยมีโอกาสจะได้รับทุนดีกว่า เพราะฉะนั้นในการประชุมกลุ่มย่อยต้องมีผู้ที่ได้รับผลกระทบมาร่วม ประชุมด้วยจะทำให้ได้โจทย์ตรงความต้องการของชุมชน ซึ่งสามารถสรุปที่มาของโจทย์วิจัยจาก 2 ช่องทาง คือ

- (1) โจทย์เข้าหานักวิจัย
- (2) นักวิจัยเข้าหาโจทย์

3.1.2.3 ลักษณะของโจทย์วิจัยเพื่อชุมชนที่ดี

กิจกรรมเกี่ยวกับ “เทคนิคการตั้งโจทย์วิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชน” ภายหลังจากดำเนินการในขั้นตอน ที่ 2 แล้ว นักวิจัยต้องดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้ เพื่อจะให้นักวิจัยได้โจทย์วิจัยที่ตรงกับความ ต้องการของ ชุมชน

- (1) ตั้งโจทย์การศึกษาวิจัยให้ครบทุกด้านได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคมและเศรษฐกิจ เพื่อจะได้บรรลุผลตรง ตามเป้าหมาย
- (2) เชื่อมโยงและบูรณาการองค์ความรู้เพื่อก่อให้เกิดนวัตกรรมและการพัฒนานวัตกรรม เพื่อการพัฒนา ชุมชนในแต่ละด้าน ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคมและเศรษฐกิจ
- (3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ด้วยนวัตกรรมที่เหมาะสม และสามารถพัฒนาต่อยอดงานวิจัยได้อย่าง ต่อเนื่องที่เพิ่มคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นกว่าเดิม ก่อนนำไปเผยแพร่สู่สาธารณชน ในเวทีวิชาการ

ในระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งจะทำให้ได้โจทย์วิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชนที่กว้างขวางและสร้างเครื่องข่ายงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง

- หลังจากนักวิจัยทำการวิจัยเพื่อการพัฒนาชุมชนในชุมชนบรรลุตามเป้าหมายแล้ว จำเป็นที่นักวิจัยต้องบูรณาการปัญหา นวัตกรรมและเทคโนโลยีขยายไปยังชุมชนอื่นๆ เพื่อทำการวิจัยและเผยแพร่นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพดี ๆ ไปยังชุมชนใหม่ต่อไปเรื่อยๆ ซึ่งจะทำให้นักวิจัยได้โจทย์วิจัยอย่างไม่หยุดนิ่ง และมีดัชนีชี้วัดที่เด่นชัดสามารถนำไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชนอื่นๆ และประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง

คุณบดีให้คำแนะนำในการจัดทำ KM งานวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของคณะ ฯ (22 เมษายน 2556)

ภาคผนวก ก

ภาพกิจกรรมการจัดการองค์ความรู้และรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

